

L'IMPACTE ECONÒMIC DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA AL MARESME¹

Àngels Garcia i Àlvar Garola, *Gabinet d'Estudis Econòmics*

El model turístic del Maresme

El turisme de sol i platja ha estat el motor bàsic de l'expansió del sector al Maresme, i encara continua sent-ho. Se centra principalment en l'Alt Maresme (Calella, Pineda, Santa Susanna i Malgrat). Aquest tipus de turisme valora com a element principal les platges, però compta a la comarca amb el valor afegit que representa la seva proximitat geogràfica i en temps de desplaçament respecte la metròpolis barcelonina, amb la qual té una connexió directa mitjançant la línia del ferrocarril de la costa.

Es tracta d'un model que s'ha mantingut en el temps de forma eficaç i sostenible, ja que, tot i que la despesa mitjana dels visitants és relativament baixa respecte a altres àrees turístiques de característiques similars, genera un elevat nivell de satisfacció dels usuaris i un alt nombre de pernотacions així com de reincidència.

S'ha fet un important esforç en l'adequació i millora de la qualitat dels establiments hotelers. El repte de futur és continuar invertint en aquesta línia, complementar l'oferta hotelera amb activitats de lleure i especialitzar-se per ampliar la temporada i atreure turistes de nivell econòmic més alt.

Per la seva banda, el Maresme Sud i central gaudeixen d'atractius paisatgístics i climàtics, accessibilitat a Barcelona i un entramat atractiu de municipis que estan generant noves oportunitats d'atracció turística. És un model d'establiments de menor dimensió que pretén captar un turista de més nivell econòmic, que valori la relació amb el territori i de caire més urbà. El repte és articular una oferta específica, amb complements locals de valor afegit

Es tracta de dos models complementaris, tant territorialment com pel que fa a la tipologia de visitants, i per tant poden conviure en el territori i fins i tot reforçar-se mútuament.

L'impacte econòmic del turisme

En l'estudi *L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme* per obtenir el pes que té el turisme en l'economia del Maresme s'ha partit de la despesa que realitzen els visitants que venen a la comarca, diferenciant entre els col·lectius següents:

- Els que pernотen a la comarca (turistes)
- Els que es desplacen en excursions d'un sol dia sense quedar-se a dormir (visitants)
- Els que disposen d'una segona residència en aquest territori

Prenent com a any de referència el 2010, els visitants del Maresme gasten a la comarca al voltant de 1.350 milions d'euros. Un 70% d'aquesta quantitat correspon als turistes i la resta es reparteix pràcticament a parts iguals entre visitants d'un dia i propietaris de segones residències. Territorialment, el Maresme Nord concentra més del 80% d'aquesta despesa, ja que és on es localitza la major part del turisme de sol i platja.

A partir d'aquesta despesa es poden calcular les repercussions sobre les magnituds econòmiques de la zona, especialment el PIB i l'ocupació. D'aquesta manera, el PIB generat per les activitats turístiques al Maresme se situa en 895,8 milions d'euros, el que representa un 13,5% del total de l'economia comarcal i possibilita l'existència de 16.500 llocs de treball. Es tracta de xifres que mostren la importància del sector en el model productiu local.

A escala territorial, però, la repercussió és molt diferent. Mentre al Baix Maresme i a l'Entorn Mataroní el turisme aporta un 2,5-3% del PIB, a l'Alt

Maresme el percentatge és de prop del 40%, el que posa en evidència la gran especialització de la zona.

Reptes i oportunitats

L'atractiu del territori maresmenc, les seves platges i l'accessibilitat a la ciutat de Barcelona són els valors principals de competitivitat que fan que el turisme sigui un sector econòmic amb una important capacitat de creixement a la comarca.

Es tracta d'una activitat productiva compatible amb el model d'ocupació intensivament residencial de la comarca, el que pot afavorir una major barreja d'usos sobre un territori molt especialitzat. És una estratègia que resultaria molt rendible a tots els nivells, econòmic i territorial, donant noves oportunitats de negoci als residents i reduint l'alta mobilitat laboral en relació a Barcelona.

Cal tenir en compte que el turisme és una activitat molt transversal, que repercuteix en una gran diversitat de sectors productius de la zona, des dels més directes com l'hoteleria i la restauració, però en què l'impacte es trasllada també a un ampli ventall d'activitats, tant terciàries com industrials.

S'està treballant per millorar la qualitat dels establiments i complementar l'oferta d'allotjament de sol i platja amb altres activitats que garanteixin una ocupació de més nivell econòmic i amb menys estacionalitat. La multiplicitat de municipis, amb característiques molt diferents, es valora també com un atractiu turístic afegit, malgrat la complexitat que representa a l'hora de coordinar estratègies.

En base a tot això, l'estudi fa una anàlisi prospectiva a l'horitzó de l'any 2020, sobre el pes econòmic en diversos escenaris. Mantenir la dinàmica dels darrers anys comporta un increment del pes del turisme, que podria arribar a aportar un 14,4% del PIB de la comarca, i un augment del 9% dels llocs de treball fins a arribar a pràcticament 18.000.

El territori del Maresme és molt sensible a les millores que es poden portar a terme i que tenen un gran impacte econòmic. Per exemple, allargar un mes la temporada significaria que el PIB turístic augmentés un 10% respecte l'escenari tendencial, i arribar als 20.000 llocs de treball. A més hi ha un important potencial per explotar si s'aconsegueix integrar el turisme amb la resta d'activitats productives locals, aprofitant els nínxols de mercat que es poden crear.

Aquestes xifres no intenten explicar el que passarà realment, sinó posar en relleu el potencial del turisme al Maresme, el paper central que representa en l'economia comarcal, i com les perspectives de futur passen per polítiques proactives que impulsin l'activitat. Cal tenir en compte que es tracta d'un sector amb una elevada competència a escala internacional i per tant molt exigent.

Conclusions

Atès l'ample recorregut que es reconeix al turisme urbà i que els atractius de Barcelona són consistents, es pot pensar que el nombre de turistes continuarà en augment en la propera dècada, un procés que garanteix d'alguna manera la continuació de l'actual expansió hotelera al seu entorn.

Dins d'aquest marc, la superació de la crisi de la nostra economia estarà en gran mesura subjecta a la nostra capacitat d'exportar, sent el turisme el primer sector exportador. El Maresme és una zona idònia per desenvolupar iniciatives turístiques, que contemplin els conceptes de funcionalitat, sostenibilitat i paisatgisme. Aquest fet obliga a una major coordinació territorial i també d'interrelació públic-privada per assolir els millors resultats. Cal mobilitzar iniciatives i col·laboracions per fer front amb èxit a aquests reptes.

1. Aquesta nota es basa en els resultats obtinguts en l'estudi *L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme* elaborat al llarg de l'any 2011 per encàrrec de la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.